

Raadsvoorstel

Documentkenmerk : D-142884
Zaakkenmerk : Z-25-195702
Onderwerp : Raadsvoorstel - Jaarrekening 2024 en begroting 2026 Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB)

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2024 (D-142888) van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer;
2. In te stemmen met de Begroting 2026 op hoofdlijnen (D-142889) van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer;
3. In te stemmen met de positieve zienswijze op de CNB Begroting 2026, zoals verwoord in de brief (D-142886) en deze naar het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer te sturen.

Aanleiding

Op 2 april 2025 heeft de directeur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Centraal Nautisch Beheer (CNB) de concept jaarrekening 2024 en de begroting 2026 op hoofdlijnen per brief (D-142887) aan de gemeente aangeboden. De directeur verzoekt de Beverwijkse gemeenteraad om binnen twaalf weken de zienswijze op deze jaarstukken kenbaar te maken.

Wettelijke bevoegdheidsbasis voor het nemen van het besluit

Het college van burgemeester en wethouders is op grond van artikel 160 lid 1 sub b van de Gemeentewet bevoegd de beslissingen van de raad voor te bereiden. Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 15 van de GR CNB NZKG (D-118923) is de raad bevoegd bij het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting in te dienen.

Wettelijk en/of beleidskader

- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv);
- Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied, GR CNB NZKG (D-118923).

Eerder(e) besluit(en)

- Raadsbesluit 30 mei 2024: Jaarrekening 2023 en begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (D-115193);
- Raadsbesluit 11 juli 2024: Raadsvoorstel Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (D-118950).

Relatie met raads-/collegeprogramma

In het College Uitvoeringsprogramma voor de bestuursperiode 2022-2026 wordt in de paragraaf 'Groene maakregio' beschreven dat het college in de transities en opgaven die daarbij horen ook een economische toekomst ziet voor onze haven. In relatie tot de Beverwijkse zeehaven De Pijp draagt een veilige, vlotte en duurzame afwikkeling van het scheepvaartverkeer in de regio daar aan bij.

Motivering voorgesteld besluit

Het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB) is een samenwerkingsverband van de gemeenten Beverwijk, Amsterdam, Zaanstad en Velsen. Het CNB is verantwoordelijk voor een veilige, vlotte en duurzame afwikkeling van het scheepvaartverkeer.

De uitvoering van deze taak heeft het CNB belegd bij de Dienst Havenmeester (DHM) van Port of Amsterdam (PoA). De scheiding van publieke en private belangen is geborgd in het Havenmeesters-convenant dat door het CNB met het Havenbedrijf Amsterdam NV is gesloten. De gemeente Beverwijk participeert sinds de oprichting in 1994 in het CNB.

CNB-begroting 2026 op hoofdlijnen

Kerntaken

De kerntaak van de DHM is het creëren van een veilige, vlotte en duurzame afhandeling van de scheepvaart. In dit kader is de DHM onder meer gericht op beleids- en productontwikkeling, implementatie en operationele uitvoering (o.a. scheepvaartverkeersbegeleiding, de bediening van het sluisencomplex en toezicht en handhaving). DHM bestaat uit een afdeling Advies & Beleid en een afdeling Operatie, die nauw met elkaar samenwerken om de publieke taken uit te voeren.

Geen financiële consequenties

Deelname aan het CNB heeft voor Beverwijk geen financiële consequenties en of risico's, omdat de CNB-begroting wordt gedragen door Port of Amsterdam. Wel is de CNB-begroting een jaarlijks middel om inzicht te krijgen in de wijze waarop het CNB de publieke taken invult. Tevens geeft het inzage in de speerpunten die voor 2026 zijn benoemd om de dienstverlening te verbeteren.

Inzet 2026 en verder

In de CNB-begroting 2026 worden de ambities en verschillende acties op hoofdlijnen beschreven waarop de Divisie Havenmeester in de komende periode inzet wil plegen.

Visie Havenmeester 2030

DHM werkt vanuit de Visie Havenmeester 2030 die geïntegreerd is in de recent opgestelde Port of Amsterdam Visie 2040. De visie is opgesteld om binnen de mandaten van het Rijk, het CNB NZKG en de gemeente Amsterdam richting te geven aan de keuzes van nu. DHM heeft als doelstelling benoemd om continu op gaande en toekomstige transities te anticiperen als voorwaarde van het waarborgen van een veilige, efficiënte en duurzame scheepvaartafhandeling in het NZKG.

De belangrijkste ambities en verschillende acties voor 2026 zijn samen te vatten in vier thema's/programma's, te weten Bereikbare Haven, Data gedreven havenmeester, Veilige Haven en Schone Scheepvaart.

Bereikbare haven

Het Programma Bereikbare Haven richt zich op het versterken van de positie als betrouwbare en voorspelbare Europese haven. Meerdere projecten dragen hieraan bij, zoals het onderhoud van het sluisencomplex, het optimaliseren van de sluisplanning, het op peil houden van de diepgang van het Noordzeekanaal als ook de vervanging van walradar. Vanzelfsprekend wordt in dit kader nauw samengewerkt met Rijkswaterstaat. Ten behoeve van de bereikbaarheid van de havens zullen de tunneldekking van de Velserspoortunnel, het verwijderen van de Velserspoorbrug en het behoud van voldoende wachtplaatsen voor de binnenvaart in 2026 om aandacht vragen. Datzelfde geldt voor de betrokkenheid bij ruimtelijke ontwikkelingen in de regio zoals Haven-Stad, IJoeverbindingen, de plaatsing van windmolens en de toegang tot de Noordzee.

Data gedreven havenmeester

DHM heeft zich via dit programma tot doel gesteld om operationele processen te digitaliseren en digitaal bereikbaar te zijn. Dit heeft o.a. betrekking op het toelatingsproces en op het grotendeels kunnen afhandelen van vergunningen en ontheffingen via een nieuw digitaal platform. De inzet draagt zo bij aan efficiëntere processen, ook richting externe betrokkenen en het kunnen versterken van de eigen analysepositie. In 2026 is een aanpassing van de informatiesystemen van DHM nodig om zo klaar te zijn voor de nationale implementatie van de zogenaamde EMSWe-verordening. Deze verordening regelt onder meer dat binnen de hele Europese Unie op een gestandaardiseerde wijze aan alle meldverplichtingen voor de scheepvaart kan worden voldaan.

Veilige Haven

Eén van de kerntaken van DHM en randvoorwaarde voor alle activiteiten in de haven is de veiligheid. Dit gaat om het voorkomen en, indien van toepassing, het zo goed mogelijk beheersen van veiligheidsincidenten.

De nautische veiligheid is een belangrijk onderdeel van een veilige haven. Kijkend naar de steeds grotere druk op de vaarwegen en havens vanuit allerlei ontwikkelingen ziet DHM het als haar taak om het huidige veiligheidsniveau op peil te houden. Het verkrijgen van meer inzicht in veiligheidsrisico's die de haven en havenprocessen kunnen versturen is daarbij behulpzaam. Dit komt samen in de veiligheidsmonitor die in 2026 in gebruik wordt genomen. Ook wordt in dat jaar het incidentbeheersplan geactualiseerd en digitaal beschikbaar gesteld.

Schone Scheepvaart

Met Programma Schone Scheepvaart werkt DHM aan de ambitie dat de scheepvaart in 2050 emissievrij is. In 2026 betekent dat onder meer het voorbereiden op de energietransitie in de scheepvaart, bijv. door het kunnen bunkeren van nieuwe maritieme brandstoffen en het faciliteren, stimuleren en reguleren daarvan. De ontwikkeling van een dynamische bunkerkaart helpt bij die processen. Naast de inzet op schonere brandstoffen wordt verder het scheepsafvalmanagement geoptimaliseerd (waar het Havenafvalstoffenplan (HAP) direct aan bijdraagt), worden scheepsemissies in kaart gebracht en blijft de ontwikkeling van walstroom voor binnenvaart- en zeeschepen van belang.

Financiële begroting

Het CNB Noordzeekanaalgebied heeft de uitvoering van de publieke taken gemandateerd aan de DHM van PoA. De met de publieke taakuitvoering gemoeide kosten worden volledig gedekt door PoA. Het saldo van baten en lasten van het CNB NZKG bedraagt daarom per definitie € 0.

Jaarrekening 2024 - CNB

Wat is in 2024 bereikt?

Net als in voorgaande jaren draaide het voor DHM ook in 2024 in belangrijke mate om de samenwerking op verschillende bereikbaarheidsopgaven in het Noordzeekanaalgebied. Ontwikkelingen als onderhoud van nautische infrastructuur, klimaatverandering en de ruimtelijke ambities van partijen in het NZKG hadden en hebben invloed op de werkzaamheden van DHM.

Onderhoud nautische infrastructuur (sluizencomplex, diepgang en walradar)

Voor het organiseren van veilig en vlotte scheepvaart zijn goede infrastructuur en duidelijke afspraken een randvoorwaarde. De sluizencomplexen in de regio dragen daar uiteraard aan bij, maar voor een efficiënte afwikkeling van de scheepvaart is ook een integraal baggerprogramma voor het Noordzeekanaal noodzakelijk. DHM heeft hierover in 2024 regelmatig overleg met RWS gehad omdat met een goede staat van onderhoud van de sluizen en voldoende diepgang in het kanaal essentieel zijn. Verder geldt voor de configuratie van het sluizencomplex dat die zo moet worden ingericht dat ook aan de kleine zeevaart, binnenvaart, nautisch dienstverlening én pleziervaart ruimte kan worden geboden. Het walradarsysteem wordt gebruikt voor het kunnen geven van verkeersadvies en -begeleiding van de scheepvaart. Omdat het bestaande systeem verouderd is, is DHM in 2024 gestart met een onderzoek naar mogelijkheden voor een ander systeem. De resultaten van het onderzoek worden in de loop van 2025 verwacht.

Sail 2025

Ter voorbereiding op het evenement Sail 2025 is in 2024 gewerkt aan een plan voor alle vergunningen, vaarroutes, verkeersregels, etc. die er voor moeten zorgen dat het evenement op een vlotte en veilige manier kan plaatsvinden.

Geopolitieke situatie

De geopolitieke ontwikkelingen in de wereld hebben ook gevolgen voor de havens en scheepvaart. Voor de operatie en taakuitvoering van het CNB betekende dat in 2024 met name de handhaving op schepen en goederen uit Rusland die onder de Europese sanctiepakketten vallen. De havenmeester is het bevoegd gezag om het havenverbod door middel van het toelatingsbeleid te handhaven.

Visie Havenmeester 2030

Zoals benoemd in de CNB-begroting 2026 werkt de DHM vanuit de Visie Havenmeester 2030. De belangrijkste acties in 2024 die voortkomen uit de vier programma's van de Visie zijn hieronder beknopt beschreven.

Bereikbare haven

DHM werkt aan een bereikbaar Noordzeekanaalgebied door de belangen van vlotte en veilige scheepvaart te behartigen en heeft daarom in 2024 actief bijgedragen aan diverse regionale (gebieds-)ontwikkelingen. Voorbeelden zijn de deelname aan het programma Bereikbaarheid van Port of Amsterdam, de uitwerking van het Ontwikkelperspectief NZKG, maar ook aan het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van het sluiscomplex en de mogelijkheid voor het verwijderen van de restanten van de Velserspoorbrug.

Verder heeft DHM in 2024 meegekeken en -gedacht bij de nautische invulling en consequenties van plannen voor De Sprong over Het IJ, als ook naar de regels voor een veilige ontmoeting/ passage van schepen op het Noordzeekanaal.

Datagedreven havenmeester

In 2024 zijn de financiële stromen van het Havenafvalstoffenplan geanalyseerd voor de onderbouwing van beleidskeuzes in de komende periode. Datzelfde gold voor een onderzoek naar het beter kunnen voorspellen van het scheepsaanbod, waaronder de aankomst- en vertrektijden. Via een aanpassing van het havenmanagementsysteem kan de beoordeling van gevaarlijke stoffen verbeteren, maar zijn er ook meer mogelijkheden ontstaan voor het koppelen van informatie van derde partijen, zoals het Loodswezen.

Veilige haven

Binnen DHM is in 2024 het programma Veilige Haven om data gedreven en risico gestuurd te werken verder doorgezet. Zo zijn voor alle CNB-gemeenten de havenveiligheidsplannen vastgesteld, was aandacht nodig voor de havenbeveiliging tijdens protestacties bij onder meer het sluiscomplex in IJmuiden en is gewerkt aan een leidraad 'Beveiliging openbare kades en wachtlocaties voor ISPS-plichtige schepen' in het CNB-gebied. Deze laatste gaat in de komende periode leiden tot passende en soms nieuwe veiligheidsmaatregelen in de havengebieden, waaronder ook in de Beverwijkse Zeehaven De Pijp waar extra hekwerken op de kades geplaatst zullen moeten worden,

Schone scheepvaart

Ten behoeve van de ambities binnen het Programma Schone Scheepvaart – waaronder emissievrije scheepvaart in de haven in 2050 – zijn in 2024 verdere voorbereidingen getroffen voor de energietransitie in de scheepvaart. Dit ging bijvoorbeeld via het vormgeven van het scheepsbrandstoffenbeleid op basis van de Regionale Havenverordening, maar ook via een audittool voor het gebruik van nieuwe brandstoffen en de start van de ontwikkeling van een dynamische bunkerkaart in de havengebieden. Voor de verduurzaming van de eigen vloot van DHM zijn stappen gezet met de aanpassing van meerdere vaartuigen en wordt tevens gewerkt aan de ontwikkeling van het eerste schip ter wereld dat aangedreven wordt op een vaste vorm van waterstof.

Havenafvalstoffenplan

DHM voert namens de vier CNB-gemeenten het Havenafvalstoffenplan (HAP) uit, waarin de inzameling van scheepsafval is geregeld. Hier hangt een financieringsmodel van heffingen en vergoedingen aan vast met als steek dat de grootste vervuilers betalen en dat milieuvriendelijke schepen, die afval inleveren, worden gecompenseerd. In 2024 is meer afval ingezameld dan voorgaande jaren en steeg ook de hoeveelheid afval per afgifte.

Financiële jaarrekening CNB

Totaaloverzicht van Baten en Lasten

Zoals gemeld heeft het CNB Noordzeekanaalgebied de uitvoering van haar publieke taken gemandateerd aan de Directeur CNB NZKG. De met de publieke taakuitoefening gemoeide kosten worden volledig gedekt door PoA. Het saldo van baten en lasten van het CNB Noordzeekanaalgebied bedraagt daarom per definitie € 0.

Toelichting bedrijfsopbrengsten

De totale bedrijfsopbrengsten van de publieke taakuitoefening door het CNB waren in 2024 € 4,2 mln. De bedrijfsopbrengsten bestonden voor het grootste deel uit opbrengsten uit het Havenafvalstoffenplan (€ 3,8 mln). De overige opbrengsten bestonden met name uit doorbelastingen van geleverde diensten aan de CNB-gemeenten. De gemeente Beverwijk betaalt per jaar een bedrag van € 6.000 voor taken die voortvloeien uit de Regionale Havenverordening en de Havenbeveiligingswet.

Toelichting lasten

De totale lasten van de publieke taakuitoefening door het CNB inclusief de toegerekende indirecte kosten, afschrijvingen en financieringslasten, bedroegen in 2024 € 31,4 miljoen (in 2023 € 28,8 mln). De operationele lasten voor DHM waren in 2024 lager dan begroot (€ 2,8 mln), maar wel hoger dan gerealiseerd in 2023.

De lasten zijn onder te verdelen in personele lasten en exploitatielasten. De personele lasten bestaan uit loonkosten voor personeel van de DHM, overige personeelslasten (met name opleidingskosten) en kosten van externe inhuur. De personeelskosten waren in 2024 lager dan begroot (€ 1,1 mln minder) maar hoger dan in 2023 (€ 1,4 mln). De afname wordt met name verklaard doordat er gemiddeld 5% minder FTE in dienst was o.a. als gevolg van openstaande vacatures.

De exploitatielasten bestaan vooral uit nautische kosten van de vaartuigen (onderhoud en brandstof), de kosten in het kader van het Havenafvalstoffenplan, advies- en verzekeringskosten en kosten van de nautische IT-systemen die het primaire scheepvaartproces ondersteunen. Deze kosten lagen in 2024 € 1,7 mln lager dan begroot. Dit wordt met name verklaard door afwijkende resultaten van de HAP (€ 0,6 mln), niet volledig gerealiseerde ontwikkelkosten voor software (€ 0,3 mln), minder ingehuurde sleepcapaciteit door het lage verziltingsniveau in 2024 (€ 0,4 mln) en nog een beperkt aantal kleinere andere posten.

Indienen zienswijze

Het college spreekt het vertrouwen uit dat met de in de Begroting 2026 op hoofdlijnen voorgestelde plannen en aanpak van het CNB de publieke (haven)belangen voor Beverwijk en het NZKG voor 2026 en de daarop volgende jaren goed geborgd zijn. De CNB Jaarrekening 2024 geeft geen aanleiding voor een inhoudelijke reactie en kan ter kennisneming worden aangenomen. Op basis daarvan wordt aan de raad voorgesteld een positieve reactie aan de directeur en het bestuur van het CNB te sturen over de voorliggende jaarstukken. De zienswijze namens de gemeente Beverwijk is verwoord in de brief met kenmerk D-142886.

Risico's

Ten aanzien van voorliggend besluit wordt geen risico's gezien.

Alternatieven

Een alternatief is geen zienswijze in te dienen waardoor het bestuur van de GR niet op de hoogte is van de visie van de gemeente Beverwijk op de CNB-begroting 2026.

Financiën

Het CNB heeft de uitvoering van haar publieke taken gemandateerd aan de Dienst Havenmeester van Port of Amsterdam. De met de publieke taakuitoefening gemoeide kosten worden volledig gedekt door PoA. Er zijn daarmee geen financiële consequenties en geen financiële risico's voor de gemeente Beverwijk. Voor de uitvoering van operationele taken wordt door de deelnemende gemeenten aan de DHM een vergoeding betaald.

De gemeente Beverwijk betaalt per jaar een bedrag van € 6.000 voor taken die voortvloeien uit de Regionale Havenverordening en de Havenbeveiligingswet. Deze kosten maken onderdeel uit van Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.

Geheimhouding

Het besluit is openbaar.

Participatie

Het voorliggend besluit leent zich niet voor participatie.

Communicatie

Niet aan de orde.

Verdere procedure

Het college zendt de zienswijze van de gemeenteraad ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 via de directeur CNB naar het CNB-bestuur. Dit gebeurt na behandeling van de stukken in de Beverwijkse raadsvergadering op 12 juni 2025. Het bestuur van de GR stelt de ontwerpbegroting 2026 definitief vast en stuurt deze voor medio juli 2025 toe aan de provincie Noord-Holland als financieel toezichthouder.

Bijlage(n)

- Aanbiedingsbrief Jaarrekening 2024 en Begroting 2026 GR CNB (D-142887)
- Jaarrekening 2024 GR CNB (D-142888)
- Begroting 2026 GR CNB (D-142889)
- Raadsvoorstel Jaarrekening 2024 en begroting 2026 gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (D-142884)
- Zienswijze Beverwijk mbt Jaarrekening 2024 en begroting 2026 GR CNB (D-142886)

Beverwijk,

burgemeester en wethouders van Beverwijk,

gemeentesecretaris,

A. Heiner

de burgemeester,

drs. M.E. Smit

Raadsbesluit

Documentkenmerk : D-142884
Zaakkenmerk : Z-25-195702
Onderwerp : Raadsvoorstel - Jaarrekening 2024 en begroting 2026 Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB)

De raad van de gemeente Beverwijk;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 mei 2025 , documentkenmerk D-142884;

gehoord de raadscommissie;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 15 van de GR CNB;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2024 (D-142888) van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer;
2. In te stemmen met de Begroting 2026 op hoofdlijnen (D-142889) van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer;
3. In te stemmen met de positieve zienswijze op de CNB Begroting 2026, zoals verwoord in de brief (D-142886) en deze naar het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer te sturen.

Beverwijk,
de raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,